

วิทยานิพนธ์เรื่อง	หลักการของการบริหารกิจการที่ดีสำหรับสหกรณ์
คำสำคัญ	หลักการ/การบริหารกิจการที่ดี/สหกรณ์/หลักสหภิบาล
นักศึกษา	สหพล สังข์เมฆ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ มัลลิกะมาลย์
หลักสูตร	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติรัฐกิจและการบริหาร
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำหลักการของการบริหารกิจการที่ดีสำหรับสหกรณ์ การวิจัยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การมีส่วนร่วม ออกแบบ-ร่วมออกแบบ และการรับฟังความคิดเห็น ข้อมูลที่ได้มานำไปวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ข้อค้นพบจากการวิจัย คือ หลักการของการบริหารกิจการที่ดีที่เหมาะสมกับระบบสหกรณ์ เรียกชื่อเฉพาะว่า “หลักสหภิบาล” ประกอบด้วยหลักการ 7 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรมและจริยธรรม 3) หลักความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูล 4) หลักการมีส่วนร่วมและมุ่งเน้นฉันทานุมัติ 5) หลักความเสมอภาค 6) หลักความพร้อมรับผิชอบ และ 7) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อนำมาใช้สามารถแยกหลักสหภิบาลได้ 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มหลักการบริหารกิจการที่ดีทางด้านกฎหมาย ได้แก่ หลักนิติธรรม (2) กลุ่มหลักการบริหารกิจการที่ดีทางด้านจริยธรรม ได้แก่ หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูล หลักการมีส่วนร่วมและมุ่งเน้นฉันทานุมัติ (3) กลุ่มหลักการบริหารกิจการที่ดีทางด้านสาธารณประโยชน์ ได้แก่ หลักความเสมอภาค หลักความพร้อมรับผิชอบ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การวิจัยเสนอแนะให้สหกรณ์ทุกประเภท รวมถึงกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้นำหลักสหภิบาลทั้ง 7 หลักไปใช้เป็นแนวปฏิบัติในการบริหารกิจการที่ดีสำหรับสหกรณ์ รวมทั้งใช้เป็นกลไกการกำกับดูแลสหกรณ์ ในเบื้องต้นให้ดำเนินการเผยแพร่ให้สหกรณ์ได้นำไปใช้และประเมินผล แล้วจึงพัฒนาให้มีสภาพบังคับใช้ในลักษณะส่งเสริมพัฒนาโดยออกเป็นกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน และอาศัยอำนาจหน้าที่นายทะเบียนสหกรณ์สำหรับสหกรณ์ประเภทอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ข้อเสนอแนะหัวข้อวิจัยต่อ คือ “การพัฒนารูปแบบสหกรณ์ที่ตอบสนองวัตถุประสงค์กับกลุ่มเป้าหมาย” หรือ “รูปแบบกฎหมายสหกรณ์ที่สอดคล้องกับการดำเนินกิจการสหกรณ์แต่ละประเภท”